

Lliçó de geografia a les serres carcaixentines

Vicente Ferrer Pérez va ser recentment guardonat amb el I Premi d'Investigació Local Víctor Oroval i Tomàs per aquesta memòria sobre les muntanyes carcaixentines. És un text amb una clara component didàctica, confeït per difondre els valors naturals i culturals d'aquestes serres de la Ribera Alta, destinat tant als excursionistes forans, com a uns veïns acostumats a mirar més al Xúquer que a la muntanya.

LES MUNTANYES DE CARCAIXENT

VICENTE FERRER PÉREZ

309 PÀGINES | 978-84-92763-00-9 | 15 EUROS

EDICIONS 96, C. JAUME I, G. ARRELS, CARCAIXENT, 2009

Per a un geògraf, escriure sobre les muntanyes o planes del seu poble natal és un exercici semblant al que, per a un altre autor, suposaria la descripció de la biblioteca personal i la remembrança de les lectures més estimulants. Aquest territori viscut és com una mena de rebot d'imatges al qual, al llarg de la vida, s'ha associat mentalment la comprensió de formes i processos geomorfològics, botànics i climàtics.

No hi ha, en conseqüència, cicerone més adequat per a conèixer aquests espais, que aquells que a més de trepitjar-los, els han interpretat i interioritzat reiteradament, i troben ocasió de mostrar-los als visitants. Aquesta és la intenció i el sentit del treball de Vicente Ferrer Pérez, que pren la forma d'un estudi de Geografia física, pensat per a un lector no expert. Ben il·lustrat, amb nom-

broses fotografies i bons mapes, està estructurat en quatre capítols.

El primer detalla el que l'autor anomena el «canemàs geològic», una descripció del substrat rocós i la seua seqüència sedimentària. Armat a partir dels estudis clàssics de la geologia regional, resulta científicament impecable, però tal vegada una mica àrid per a aquells que no estiguen familiaritzats amb la matèria i la seua terminologia.

Aquest entrebanc s'esvaeix al següent epígraf, on es caracteritza el modelat de les muntanyes carcaixentines amb una estructura i una redacció més didàctica. Aquestes serralades són, per damunt d'altres aspectes, un escenari immillorable per a explicar els processos de carstificació, als quals l'autor dedica una especial atenció. Es descriuen rasclers, pòlies, avencs i altres formes calcàries, com les espectaculars formacions de la Cova de l'Aigua. No debades, Ferrer és un especialista en la matèria i ja va publicar fa uns anys un estudi específic sobre el carst carcaixentí de les Planes del Realenc a la revista *Cuadernos de Geografía*.

El tercer bloc, destinat a la botànica, s'ompli amb una descripció d'una trentena d'espècies presents a l'àrea d'estudi. Ací el text s'adreça novament a un

públic no experimentat, amb una caracterització genèrica de les espècies més comunes en aquestes muntanyes, que podria ser vàlida per a moltes altres serres valencianes.

Sense dubte, la part més original de l'obra és el capítol reservat als aprofitaments de la muntanya. Aquesta matèria és l'especialitat de l'autor, que fa uns anys signà una magnífica tesi doctoral sobre els usos històrics i l'evolució dels boscos valencians. La transformació del paisatge vegetal d'aquestes serres als darrers segles, de resultes fonamentalment del carboneig, són espectaculars. Valen com a exemple les més d'onze mil carrasques documentades per l'autor al segle XVIII, de les quals a penes se'n conserven un grapat d'exemplars aïllats.

Finalment, el llibre proposa una excursió per les planes del Realenc, que dona al lector l'oportunitat de recórrer els paisatges explicats i d'examinar-se sobre el terreny d'aquesta lliçó de Geografia física.

□ Carles Sanchis Ibor
Letres Valencianes, nº 27